

Portfolio

Jacht met een of meer jachtvogels

Inhoud

1. Portfolio Basisgegevens
2. Stage handleiding
3. Portfolio
4. Handleiding verslagen jachtdagen

Uitgave december 2019

Het secretariaat van de Stichting Jachtexamens is gevestigd te Amersfoort

Stichting Jachtexamens
Postbus 61
3800 AB AMERSFOORT

1. PORTFOLIO BASISGEGEVENS

Dit portfolio is van:

Naam :
Woonplaats :
Adres :
Telefoon :
E-mail :

Eerste stage bij:

Naam :
Woonplaats :
Adres :
Telefoon :
E-mail :
Datum start stage :
Datum einde stage :

Tweede stage bij:

Naam :
Woonplaats :
Adres :
Telefoon :
E-mail :
Datum start stage :
Datum einde stage :

Jachtdagen eerste stage

datum	locatie	Paraaf mentor

Jachtdagen tweede stage

datum	locatie	Paraaf mentor

Beoordeling examen

datum	beoordeling	Paraaf examinator
Toelichting:		

2. STAGE HANDLEIDING

In het praktijkdeel van de opleiding voor de Jacht met een of meer jachtvogels staat de stage centraal. De stage omvat twee periodes van elk nominaal een jaar. Tijdens deze stage wordt gewerkt aan het beheersen van de 11 competenties die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het 'vak' van Valkenier.

De competenties gaan over het houden, verzorgen en afdragen van jachtvogels (H) en het jagen met jachtvogels (J).

Houden, verzorgen en afdragen van Jachtvogels:

- H1 Omgang met Jachtvogels
- H2 Aanleggen van tuig
- H3 Verzorging van Jachtvogels
- H4 Dragen en zeeg maken van Jachtvogels
- H5 Aanleren van gewenst gedrag en jagen met de vogel
- H6 Voorkomen en afleren van ongewenst gedrag

Jacht met Jachtvogels:

- J1 Beoordelen van de inzetbaarheid
- J2 Gebruik van fluit, loer en balg.
- J3 Doden van prooien en slachten van aasdieren
- J4 Zoeken en terugvangen van verloren Jachtvogels
- J5 Toepassen van fret en hond

Een competentie is opgebouwd uit een samenhangend geheel van vaardigheden, kennis, inzicht en houding.

Per competentie zijn de elementen van de competentie apart beschreven. We noemen die elementen de eindtermen. Een eindterm kan betrekkingen hebben op kennis, inzicht, vaardigheid, houding of op een combinatie ervan.

Aan het eind van de stage moet de aspirant aangetoond hebben de elf hier bovengenoemde competenties te beheersen op het hieronder genoemde niveau. Dat is het geval als de aspirant aan alle eindtermen, waaruit de competenties zijn opgebouwd, heeft voldaan.

Beheersingsniveau eind van de stage

Gewenste kennis en inzicht is bij de aspirant aanwezig en kan in verschillende praktijksituaties worden toegepast. Vaardigheden worden succesvol en zonder begeleiding uitgevoerd, De aspirant demonstreert een juiste houding en kan een en ander beargumenteren.

Dit beheersingsniveau dient te worden beschouwd als de startbekwaamheid voor een beginnend Valkenier die zelfstandig het 'vak' uit oefent. Uiteraard is er daarna nog veel te leren.

(Iemand die zijn rijexamen behaald heeft kan zonder gevaar voor zichzelf en anderen aan het verkeer deelnemen, maar is geen geroutineerd chauffeur of rallyrijder.)

Het is primair aan de aspirant om aan te tonen dat aan de eindtermen is voldaan. De aspirant doet dat via het bijhouden van een portfolio. In dit portfolio houdt de aspirant bij welke eindtermen hij beheerst. Essentieel is daarbij dat de beheersing van de eindterm door derden wordt gewaarmerkt. In beginsel is het de stage-mentor die per eindterm de resultaten van de aspirant waardeert in het portfolio. (via aftekening van de eindterm) Naast de stage-mentor zal ook een examiner namens de examencommissie in het praktijkexamen de student beoordelen.

Om een en ander overzichtelijk te houden is er een model portfolio gemaakt. Dat model dient de aspirant te gebruiken.

Aan het eind van de stage dienen alle eindtermen bovengenoemd niveau beheerst te worden.

Jachtdagen

Per stagejaar dient de aspirant aan acht jachtdagen deel te hebben genomen. Dit dient door de mentor te worden afgetekend in het portfolio. Daarnaast dient de aspirant van elke jachtdag een verslag te maken van maximaal 1 A4.

Aspirantenavonden

Ter ondersteuning van de aspiranten organiseert het NOVO een aantal aspiranten avonden waar de competenties van de valkenier centraal staan. Het bijwonen van deze avonden is verplicht. Aspiranten dienen een bewijs van deelname te overleggen bij de aanvraag voor het praktijkexamen.

Toetsing door de mentor

In het algemeen zal de aftekening van een eindterm door de mentor het bewijs vormen dat een eindterm wordt beheerst. Het is primair de verantwoordelijkheid van de aspirant om er voor te zorgen dat de bewijzen verzameld worden. Het portfolio biedt de aspirant ruimte de activiteiten toe te lichten op grond waarvan de aftekening heeft plaatsgevonden.

Toetsing door de examiner

Wanneer de aspirant aan het eind van de stage het portfolio 'op orde' heeft, (voldoende eindtermen afgetekend, aan acht jachtdagen deelgenomen, verslagen van jachtdagen gemaakt en deelgenomen aan de aspirantenavonden), kan de aspirant een praktijkexamen aanvragen.

In het examen ondervraagt de examiner de aspirant, laat de aspirant vaardigheden demonstreren en dergelijke. Een steekproef op eindtermen en het niveau van beheersing wordt zo getoetst. De examiner noteert de resultaten van deze toetsing in het portfolio van de aspirant en geeft de eindbeoordeling. Daarna vindt een evaluatiegesprek tussen examiner(en) aspirant plaats. Daarin wordt teruggekeken op het examen en de stage. Bij het oordeel niet voldaan worden er afspraken gemaakt met aspirant over verlenging van de stage of andere activiteiten. Na uitvoering van de afspraken kan dan opnieuw een examen aangevraagd worden.

Nadat het praktijkexamen door examiner als voldaan is beoordeeld is het praktijkdeel van het examen behaald.

3. PORTFOLIO

De 11 vaardigheden (Omschrijving en afbakening)

H = het houden, verzorgen en afdragen van Jachtvogels

H1 Omgang met jachtvogels

Afbakening: Aanschaf en voorwaarden, transportwijzen, inrollen, administratieve verplichtingen, huisvesting, dagelijkse omgang, training en communicatie met jachtvogels

H2 Aanleggen en vervaardigen van tuigage

Afbakening: fourituren, leerbewerking, knopen, hulpmiddelen

H3 Verzorging van jachtvogels

Afbakening: Controle gezondheid, hygiëne bepalingen, voedsel en voedselveiligheid, behandeling van het verenkleed, en verzorging van de handen, nagels en snavel, ziekteleer en medicijnen

H4 Het dragen en zeeg maken van jachtvogels

Afbakening: Juveniele, (versus) een gemuite jachtvogel conditiegewicht, zeeg maken, afdragen, de muilt, het muithuis en de opname na de muilt

H5 Aanleren van gewenst gedrag en het jagen met de jachtvogel

Afbakening: In conditie brengen en houden, het binden aan de loer / balg, het aan haar- en veerwild brengen van een jachtvogel, gewenning aan honden en fretten, het aanleren van gewenst gedrag.

H6 Voorkomen en afleren van ongewenst gedrag

Afbakening: Herkennen, voorkomen en afleren van ongewenst gedrag, Begripskenmerken.

De 11 vaardigheden (vervolg)

J = De Jacht met Jachtvogels

J1 Beoordelen inzetbaarheid jachtvogels

Afbakening: symptomen en afwijkingen in uiterlijk gedrag, beoordelen van de inzetbaarheid, gebruik van de weegschaal, jachtgewicht, organisatie en keuze van de jachtdag.

J2 Gebruik van fluit, loer, balg en vlieglijn

Afbakening: Gebruik van fluit, loer, balg en vlieglijn

J3 Doden van prooien en het slachten van aasdieren

Afbakening: weidelijk doden, schoonmaken en behandelen van prooidieren en aasdieren

J4 Zoeken en terugvangen verloren jachtvogels

*Afbakening: Hulpmiddelen, werkwijze opsporen en het alloceren m.b.v. telemetrie en op de natuurlijke manier.
Werkwijze terugvangen verloren jachtvogels inclusief hulpmiddelen en de daaraan gekoppelde juridische en administratieve voorwaarden.*

J5 Toepassen Fret en Hond

A. Fretteren

Afbakening: Huisvesting, omgang, voeding, inzet en telemetrie

B. Honden

Afbakening: Staande en drijvende honden, inzet bij de hoge en de lage vlucht, het gebruik van honden voor het schot, steadyness, aanschaf en training, commando's, gebaren en fluitsignalen

Eindtermen per deelgebied

H1 Omgang met jachtvogels

Begripkennis: Voorwaarden bij aanschaf, transportwijzen, inrollen, administratieve verplichtingen, huisvesting, muilt, opname na de muilt, dagelijkse omgang en training

eindterm	Paraaf mentor Beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de (minimale) voorbereidingen beschrijven, die wenselijk zijn alvorens een jachtvogel aan te schaffen		
1.2 Kan (de keuze en procedure) beschrijven hoe een jachtvogel moet worden aangeschaft		
1.4 Kan beschrijven hoe een jachtvogel (na aanschaf) kan worden getransporteerd		
1.5 Kan beschrijven hoe een jachtvogel dient te worden ingerold		
1.6 Kan demonstreren hoe een jachtvogel bij aanschaf dient te worden geschoend		
1.7 Kan een jachtvogel opnemen en wegzetten en in een transportkist plaatsen		
1.8 Kan beschrijven hoe een jachtvogel (na aanschaf) moet worden gehuisvest		
1.9 Kan een jachtvogel op een juiste manier dragen en azen		
1.10 Kan beschrijven hoe een jachtvogel stapsgewijs moet worden afdragen en zeeg gemaakt		
1.11 Kan de specifieke training van een havik beschrijven		
1.13 Kan de specifieke training van een slechtvalk beschrijven		

Ruimte voor toelichting:

H2 Aanleggen tuigage

Begripkennis: aylmeri, valse aylmeri, manchetjes, vliegriempjes, muitriempjes, wartel, draal, langveter met knoop en met lus), bullet jesses (systeem), biothane, huiven en huidkeuze, paracord materialen, kortveter, handschoenclip, valkeniershandschoen, twee tonige bellen (Lahors, Acorn, en Velarde bellen), bellenriempjes, loer, balg, astroturf, valkenierstas, valkeniersvest, frettentas, zeilringen (8, 10 mm), zeilringentang (met inzet stukken), adresplaatje, slagpijpjes (7 en 9 mm), revolver leertang kangoeroe-leer.

eindterm	Paraaf mentor Beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de fournituren van een jachtvogel benoemen		
1.2 Kan de fournituren uit leer van een jachtvogel zelf vervaardigen.		
1.3 Kan de fournituren bij een jachtvogel aanleggen.		
1.4 Kan de valkeniersknoop maken		
1.5 Kan de eigenschappen van leer die noodzakelijk zijn voor leerbewerking benoemen		
1.7 Heeft de materiaalkennis ^B en de vaardigheid om uitrustingsstukken zelf te kunnen vervaardigen		

Ruimte voor toelichting:

H3 Verzorging van Jachtvogels

Begripkennis: muithuis, zitmogelijkheden, baden, voedselveiligheid en voedsel compleetheid, conditiebeoordeling/ beoordeling van de gezondheid van jachtvogels, beoordeling van het verenkleed, verzorging van de handen, elementaire ziektekennis en kennis van medicijnen, voedingssupplementen

eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de primaire huisvestingsmogelijkheden om een jachtvogel verantwoord te kunnen houden beschrijven		
1.3 Kan de hygiëne bepalingen m.b.t. het houden en verantwoord verzorgen van jachtvogels toepassen		
1.4 Kan het essentiële voedingspatroon van een jachtvogel beschrijven		
1.5 Heeft kennis van voedselveiligheid dit in relatie tot het gebruik van diepvriesaas		
1.8 Kan de gezondheid van jachtvogels beoordelen adhv ogen, borstbeen, verenkleed, adem en smeltsel		
1.9 Kan veren aansteken en een beschadigde pen stiften		
1.10 Kan een gebogen, doch nog niet gebroken pen herstellen		
1.11 Kan een jachtvogel inrollen,		
1.12 Kan de belangrijkste aspecten waaraan een muithuis moet voldoen beschrijven		
1.13 Weet hoe je een vogel na de muilt (uit het muithuis) opneemt		
1.14 Kan een staartbeschermer aanleggen.		
1.15 Kan de belangrijkste aspecten waaraan een transportkist moet voldoen beschrijven		
1.16 Kan een jachtvogel in en uit een transportkist nemen		

Ruimte voor toelichting:

H4 Het afdragen en zeeg maken van jachtvogels

Begripkennis: Hoge - en lage vlucht, vuistvogel, het vrije volgen, voor de voet jagen, fretteren, beschrijving van de jacht m.b.v. drijvende en staande hond, in conditie brengen, aanwachten, hoogte nemen. lossen, gebruik vlieger, zeeg, voedingspatronen en gewichten, binden aan de loer/balg, aan haar- / veerwild brengen

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de verschillende jachtwijzen van een jachtvogel beschrijven		
1.2 Kent het voedingspatroon van jachtvogels		
1.3 Kan een jachtvogel in conditie brengen		
1.4 Kan met een jachtvogel appèl vliegen		
1.5 Kan beschrijven hoe je een jachtvogel in conditie moet houden		
1.6 Kan het gebruik van de weegschaal in de praktijk demonstreren		
1.7 Kan een jachtvogel aan de loer/balg brengen		
1.8 Kan een jachtvogel aan haar-/veerwild brengen		

Ruimte voor toelichting:

H5 Aanleren van gewenst gedrag en het jagen met een jachtvogel

Begripkennis: Het vertalen van een gewenste gedraging naar tussenliggende eenvoudigere leerdoelen om een vogel stapsgewijs naar het einddoel te rijden. Routine matig herhalen van gewenste gedragingen die uiteindelijk moeten leiden tot een ingeslepen werkwijze, de vogel gewennen en bekendmaken met veelvuldig wijzigende omgevingsfactoren, waardoor angst en afschrikking wordt voorkomen. zeeg maken, een jachtvogel in conditie brengen en houden, het beoefenen van hand-appèl als de rode draad door de africhting, de jachtvogel binden aan de loer en/of balg, een jachtvogel aan wild brengen.

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan een opsomming geven van gewenste gedragingen		
1.2 Kan aangeven hoe een gewenste gedraging (stapsgewijs) kan worden aangeleerd		
1.3 Kan aangeven hoe een jachtvogel kan worden getreind om stapsgewijs gewenste gedragingen aan te kunnen leren		
1.4 Kan beschrijven hoe de dagelijkse training en verzorging van een jachtvogel er in het jachtseizoen uit kan zien		

Ruimte voor toelichting:

H6 Voorkomen en afleren van ongewenst gedrag bij jachtvogels

Begripkennis: Opsomming van ongewenste gedragingen: slecht appèl, mantelen, trossen, lanen, klauwen, afvliegen van de sprenkel, slaan van fretten, angst voor honden, muiltgewicht, conditiegewicht, jachtgewicht, onder- en overgewicht, onder-conditie, communiceren door gretigheid eetlust is beloning bij positief gedrag,

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de verschillende gewichten bij jachtvogels benoemen		
1.2 Kan het verschil tussen gewenste en ongewenste gedragingen vaststellen.		
1.3 Kan ongewenste gedragingen herkennen en benoemen		
1.4 Kan het aanleren van ongewenste gedragingen bij jachtvogels voorkomen		
1.5 Weet hoe ongewenste gedragingen bij jachtvogels kunnen worden afgeleerd		

Ruimte voor toelichting:

J1 Beoordelen inzetbaarheid jachtvogels

Begripkennis: muiltgewicht, jachtgewicht, onder-conditie, gewichtsmarge, een vogel een dag niet voeren , braakbal/gewel, weegschaal

eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan het begrip Yarak zijn beschrijven		
1.2 Kan de symptomen en afwijkingen in uiterlijk gedrag die de inzetbaarheid en conditie van de jachtvogel bepalen interpreteren		
1.3 Kan een weegschaal voor jachtvogels gebruiken om de inzetbaarheid te bepalen		
1.4 Kan een vogel op het borstbeen beoordelen		
1.5 Kan de term "De vogel is 'leeg/schoon' uitleggen"		
1.6 Kan de gedragskenmerken van jachtvogels dit in relatie tot de manier waarop ze zijn grootgebracht beschrijven		

Ruimte voor toelichting:

J2 Gebruik van fluit, loer, balg en vlieglijn

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan beschrijven waarom er in de valkerij fluitsignalen gebruikt worden		
1.2 Kan beschrijven welke fluitsignalen waarvoor in de valkerij gebruikt worden		
1.3 Kan uitleggen wat een loer is en waarvoor hij wordt gebruikt		
1.4 Kan een loer gebruiken		
1.5 kan uitleggen wat een balg is en waarvoor hij wordt gebruikt		
1.6 Kan een balg gebruiken		
1.7 Kan uitleggen hoe en wanneer een z.g. lange vlieglijn moet worden gebruikt t.b.v. de training		
1.8 Kan de nadelen van een dunne vlieglijn t.o.v. de voordelen en het gebruik van een dikke vlieg/trainingslijn toelichten		

Ruimte voor toelichting:

J3 Doden van prooien en slachten van aasdieren

Begripkennis: strekken, nekken, pekelen, ontchromen, myxomatose, VHS, 1^e gezondheidscontrole, slachten en villen van geslagen prooidieren, orgaanbenoeming aas en prooidieren

eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan een konijn strekken en veerwild nekken.		
1.2 Kan een dood konijn of haas laten pekelen		
1.3 Kan een konijn of haas ontweiden		
1.4 Kan a.d.h.v. diverse kenmerken een eerste beoordeling doen of prooidieren ziek zijn		
1.5 Kan wild en aasdieren villen en/of plukken en (uit)slachten		
1.6 Kan de inwendige organen van prooi- en aasdieren benoemen		

Ruimte voor toelichting:

J4 Zoeken en terugvangen verloren jachtvogels

Begripkennis: Telemetrie set, set bestaande uit zender, ontvanger en antenne(s), Frequenties 434 Mhz, batterijen zender, staartclip, plectrum, backpack, pootriempje), uitlees mogelijkheden, kruispeiling, levensduur batterij zender, reikwijdte, stoorsignalen, absorptie en reflectie.

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan de verschillende componenten van een telemetrie set benoemen		
1.2 Kan de verschillende componenten van een telemetrie set in gebruik nemen		
1.3 Kan de voor- en nadelen behorende bij de mogelijke batterijkeuzes voor de zender benoemen		
1.4 Kan de levensduur van een gekozen batterijtype vaststellen		
1.5 Weet welke keuze mogelijkheden er zijn om een zender aan een jachtvogel te bevestigen		
1.6 Kan zijn eigen keuze om een zender aan een jachtvogel te bevestigen motiveren		
1.7 Kan een zender aan een vogel bevestigen		
1.8 Kan de verschillende telemetriecomponenten gebruiken om een jachtvogels te lokaliseren.		
1.9 Weet de storingsinvloeden van absorptie en reflectie op de polarisatie		
1.11 Kan naast telemetrie alternatieve mogelijkheden beschrijven om verloren gegane jachtvogels te lokaliseren		
1.12 Heeft kennis wat het gemiddelde zenderbereik is bij de gekozen frequentie en apparatuur.		

Ruimte voor toelichting:

J5 Toepassen Fret

Begripkennis: soorten, huisvesting, omgang, frettenkist, telemetrie-set, antibijtring, voeding en ziekten, verschil moertje, en ram, de cyclus van het moertje

Eindterm	paraaf mentor beheerst eindterm op eindniveau	Datum paraaf
1.1 Kan beschrijven waar de huisvesting van fretten ten minste aan moet voldoen		
1.2 Kent de belangrijkste omgangsvormen met fretten om ze handtam te maken en houden		
1.3 Kan benoemen en motiveren waarop je moet letten bij het fretteren.		
1.17 Kan de verschillende componenten van een telemetrie set voor fretten benoemen		
1.18 Kan de verschillende componenten van een telemetrie set voor fretten in gebruik nemen		
1.19 Kan een zender aan een fret bevestigen		

Ruimte voor toelichting:

4. HANDLEIDING VERSLAGEN JACHTDAGEN

Per stage dient de aspirant aan acht jachtdagen deelgenomen te hebben. Van elke jachtdag dient een verslag gemaakt te worden van maximaal 1 A4.

In dit verslag dient kort beschreven te worden:

1. Wanneer en waar werd gejaagd
2. Wie namen deel en welke vogel werd gebruikt
3. Wat was de opdracht/ de verantwoordelijkheid van de aspirant gedurende de dag
4. Hoe is die opdracht in de ogen van de aspirant uitgevoerd
5. Wat was de feedback van de mentor op de activiteiten van de aspirant
6. Wat zijn de leerpunten van de aspirant n.a.v. de dag
7. Een paraaf van de mentor op het verslag van de jachtdag, die daarmee verklaart dat het verslag een correcte weergave is van hetgeen gebeurd en besproken is.